

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Cdo/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719200153
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Melicher
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6719200153.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Ľ. M., rodená J., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX O., T. Š. XXX/X, zastúpenej splnomocneným advokátom JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, so sídlom Advokátska kancelária 831 03 Bratislava, Vajnorská 20, IČO: 31 772 854, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom 010 11 Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpenému Advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom 811 05 Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 939,94 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Zvolen sp. zn. 10C/1/2019, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/210/2019 zo dňa 26. mája 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“ eventuálne „okresný súd“) rozsudkom z 26. júna 2019 pod č. k. 10C/1/2019-151 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 939,94 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 939,94 eur od 06.10.2018 do zaplatenia, pričom svoj nárok v žalobe zdôvodnila tým, že ako dedička po poručiteľovi F. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, uhradila na bankové účty žalovaného sumu presahujúcu výšku pohľadávok, ktoré si do dedičstva prihlásil žalovaný po poručiteľovi v dedičskom konaní vedenom Okresným súdom Zvolen prostredníctvom notára ako súdneho komisára JUDr. Želmíry Boborovej, pod sp. zn. 18D/7/2017, D not 36/2017 v celkovej výške 6.381,09 €. Žalobkyňa nadobudla po poručiteľovi dedičstvo v čistej hodnote 8.868,355 €. Podľa okresného súdu v konaní nebolo medzi stranami sporné, že žalobkyňa v prospech žalovaného plnila sumu 7.321,03 €, pričom okresný súd sa nestotožnil s názorom žalobkyne, že plnila nad rámec jej dedičského podielu. Taktiež súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 579 ods. 1 Občianskeho zákonníka zdôraznil, že zodpovednosť dedičov za dlhy poručiteľa je obmedzená len výlučne ustanovením § 470 Občianskeho zákonníka a nezávisí na tom, či konkrétny dlh bol zahrnutý do pasív dedičstva v konaní o dedičstve alebo nie.

2. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že je právne irelevantné v tejto súvislosti, že žalovaný si v rámci predmetného dedičského konania vyčíslil svoje pohľadávky voči poručiteľovi ku dňu jeho smrti len vo výške istiny predmetných úverov, resp. debetného zostatku na osobnom účte. S poukazom na tieto skutočnosti nemohla obstať ani námietka žalobkyne, že plnila žalovanému bez právneho dôvodu, ak plnila v jeho prospech vo vyššej výške, než si žalovaný prihlásil svoje pohľadávky v celkovej výške v rámci dedičského konania. Rovnako prvoinštančný súd konštatoval, že nebolo v konaní zo strany žalobkyne preukázané, že pokiaľ plnila v prospech žalovaného sumu 7.321,03 € a to konkrétne vo vzťahu k bežnému účtu vedeného na meno poručiteľa sumu 22,- €, na úver č. 088448 sumu 4.055,04 € a na úver č. 104300 sumu 3.243,99 €, že by plnila nad rámec pohľadávok žalovaného, ktoré mu vyplývali z predmetných záväzkovoprávných vzťahov s poručiteľom. Podľa okresného súdu žalobkyňa

nepredložila žiaden dôkaz, ani nenavrhla vykonať nijaký dôkaz na preukázanie, že žalovanému zo zmluvy o bežnom účte do momentu zrušenia tohto bežného účtu nevznikla pohľadávka na úhradu poplatkov za vedenie účtu, resp. že by úhrady, ktoré uskutočnil ešte porúčiteľ spolu s vyššie uvedenými úhradami žalobkyne na jednotlivé úverové vzťahy, presiahli oprávnený nárok žalovaného vo vzťahu k vráteniu istiny, dojednaného riadneho úroku z úveru, poplatkov v dojednanej výške, ako i sankčných úrokov z omeškania pre prípad s omeškaním dlžníka s úhradou tohto dlhu. Ohľadne týchto skutočností žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia, keďže tieto skutočnosti v podstate ani nenamietala. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že v prospech žalovaného plnila bez právneho dôvodu s poukazom na to, že žalovaný nebol oprávnený účtovať úroky z úveru po jeho zosplatnení (t. j. po dátume 30.12.2016), súd sa ani s týmto právnym názorom žalobkyne nestotožnil, nakoľko zastával názor, že pokiaľ veriteľ využije svoje zákonné a zmluvné právo, aby v dôsledku omeškania dlžníka s úhradou jednotlivých splátok úveru vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, vzniká dlžníkovi povinnosť vrátiť celú dlžnú sumu spolu s úrokmi okamžite, keďže došlo k predčasnému zosplatneniu celého úveru. Podľa názoru súdu na takto dohodnuté podmienky zmluvy o úvere nemá vplyv fakt, že dlžník sa dostane do omeškania so splatením úveru, resp. jeho časti, ale v takom prípade nastupuje sankcia za porušenie zmluvnej povinnosti, t. j. veriteľovi vznikne nárok na úrok z omeškania. Tento názor potvrdzuje aj samotné znenie § 506 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého je veriteľ v prípade omeškania dlžníka oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, t. j. ak veriteľ využije právo odstúpiť od zmluvy o úvere, resp. vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, vzniká mu nárok vrátiť celú dlžnú sumu okamžite, bez ohľadu na pôvodne dojednanú splatnosť a zároveň nárok na vrátenie úroku v celkovej dohodnutej sume, až do pôvodne dojednanej doby splatnosti úveru, inak povedané, veriteľ má v takom prípade nárok na to, aby mu dlžník ihneď vrátil všetky splátky úveru v pôvodne dohodnutej výške. Súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, že by nemohol byť udržateľný taký právny názor, v zmysle ktorého by po zosplatnení úveru mal veriteľ nárok iba na vrátenie nesplatennej časti istiny a riadneho úroku vypočítaného k dátumu zosplatnenia úveru, keďže by to znamenalo neoprávnenú a ničím neodôvodniteľnú výhodu dlžníka na úkor veriteľa. S poukazom na tieto skutočnosti súd neakceptoval ani túto námietku žalobkyne, ktorou zdôvodňovala svoj nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia titulom plnenia bez právneho dôvodu v prospech žalovaného. V závere odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie zdôraznil, že v rámci konania o dedičstve bolo zároveň vyporiadané bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a porúčiteľa tak, ako to jednoznačne vyplýva z uznesenia Okresného súdu Zvolen zo dňa 11.02.2017, sp. zn. 18D/7/2017, to znamená, že žalobkyňa okrem toho, že zodpovedala za porúčiteľove dlhy ako jeho dedič do výšky ceny nadobudnutého dedičstva, bola vo vzťahu k žalovanému povinná plniť predmetné pohľadávky žalovanému z titulu úverových zmlúv, resp. z titulu zmluvy o bežnom účte, aj na základe toho, že v rozsahu 1/2 tieto pohľadávky žalovaného ako pasíva žalobkyňa nadobudla v dôsledku predmetného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V závere sa súd vysporiadal aj s námietkou pasívnej vecnej legitímácie vznesenou žalovaným v konaní a súd uviedol, že nakoľko sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému na základe skutkových okolností, ktoré uvádzala v podanej žalobe, aj v priebehu konania, tento nároku sa domáhala nielen z dôvodu, že plnenie, ktoré poskytla žalovanému, presiahlo hodnotu jej dedičského podielu, kedy by takáto námietka mohla byť relevantná, avšak keďže žalobkyňa svoj uplatnený nárok odvodzovala aj od iných skutkových okolností, ktoré boli podrobne vyššie uvedené, súd vyhodnotil túto námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní ako nedôvodnú. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku tak, že nakoľko bol žalovaný v celom rozsahu úspešný v tomto konaní, keďže bola žaloba zamietnutá, bol mu priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalobkyne v rozsahu 100 % s tým, že o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Na základe odvolania žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom pod č. k. 14Co/210/2019 zo dňa 26. mája 2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, zároveň o náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovaný má voči žalobkyne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Odvolací súd konštatoval, že v odvolacom konaní v sporových veciach je prísne a striktnie viazaný výlučne len rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), preto sa pri preskúmaní správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie zamerával na odvolateľkou (žalobkyňou) vymedzený odvolací rámec.

5. Odvolací súd v súvislosti so zdôraznenou striktnou viazanosťou odvolacieho súdu rámcom odvolacieho konania vyplývajúcim z dôvodov a rozsahu odvolania a určeným odvolateľom zdôraznil, že pokiaľ žalobkyňa (prostredníctvom svojho právneho zástupcu) až vo svojom v poradí druhom vyjadrení k vyjadreniam žalovaného k jej odvolaniu namietala nedôsledný postup súdu prvej inštancie, ktorý v spore nezamerá pozornosť na súdny prieskum ex officio skúmaniu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách - zmluvách o pôžičkách, ktoré boli hmotnoprávnym rámcom nároku žalovaného na zaplatenie zostatkov z poskytnutých úverov - pôžičiek právnomu predchodcovi žalobkyne, na tieto námietky nemohol odvolací súd prihliadať, nakoľko neboli predmetom odvolania, ktoré si podala žalobkyňa samostatne. Tieto argumenty právneho zástupcu žalobkyne vznesené až v poradí druhom vyjadrení v rámci odvolacieho konania tak tvoria novoty v odvolacom konaní (§ 366 Civilného sporového poriadku), ktoré však netvorili dôvody a nevymedzovali rozsah odvolania a odvolací súd tak, rešpektujúc zásadu kontradiktórnosti konania, na ne už za danej procesnej situácie prihliadať nemohol. Odvolací súd zdôraznil, že aj keď ide o spotrebiteľský spor, zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku (ani v jeho osobitnej časti týkajúcej sa sporov s ochranou slabšej strany - § 290 až § 323 CSP) nemožno vyvodiť odchylné ustanovenia od všeobecnej viazanosti odvolacieho súdu rozsahom a dôvodmi odvolania, vyplývajúcej z ustanovení § 379 a § 380 CSP. Rovnako pokiaľ až v poradí druhom vyjadrení právny zástupca žalobkyne v odvolacom konaní navrhoval ako nové dôkazy predloženie dotknutých zmlúv o spotrebiteľských pôžičkách a dožadoval sa ich následného súdneho prieskumu z hľadiska spotrebiteľských práv, aj v tomto smere bolo nutné a potrebné zdôrazniť, že odvolací súd je pri dokazovaní v odvolacom konaní limitovaný zákonnými ustanoveniami § 384 CSP, pričom z obsahu spisu nevyplyva ani jedna zo zákonných podmienok doplnenia dokazovania odvolacím súdom vyplývajúca z ustanovenia § 384 ods. 2, 3 a 4 CSP. Okrem toho odvolací súd pre úplnosť konštatoval, že aj ohľadom osobitnej právnej úpravy postupu súdu v spotrebiteľských sporoch (§ 290 - § 323 CSP), pokiaľ aj povaha spotrebiteľského sporu a postavenie spotrebiteľa ako objektívne a prirodzene slabšej strany právneho aj procesnoprávneho vzťahu vylučujú uplatnenie prísnej koncentrácie konania typickej pre všeobecné sporové konania, avšak ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 CSP sa nepoužije. Odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňa bola zastúpená splnomocneným advokátom v priebehu celého konania, tak pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

6. Odvolací súd vzhľadom na obsah spisového materiálu, ako aj dôvody odvolania konštatoval že súd prvej inštancie náležite a správne zistil skutkový stav veci, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil a v zmysle ustanovenia § 383 CSP bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd. Odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňa, ako odvolateľka, neuviedla v odvolaní žiadne nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvolať zmenu či zrušenie rozhodnutia prvoinštančného súdu a ktoré by neboli známe súdu prvej inštancie, ani (v odvolaní) nežiadala doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v ustanovení § 384 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jej viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolaním len spochybnila vyvodený právny názor súdu prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania a namietala dôvody a právne posúdenie veci, pokiaľ prvoinštančný súd uviedol, akými úvahami sa spravoval a na podklade ktorých skutočností zaujal právny názor vyslovený vo výroku rozsudku. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu a neboli naplnené procesné predpoklady zo strany odvolacieho súdu dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3, v spojení s ustanovením § 366 Civilného sporového poriadku). Odvolací súd, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania a reagujúc na konkrétne odvolacie dôvody (§ 387 ods. 3 veta posledná CSP), po oboznámení sa s obsahom spisu, procesnými vyjadreniami strán sporu, právnymi i skutkovými okolnosťami ktoré tvorili procesný útok žalobkyne, ako aj tvrdeniami, na ktorých bola postavená procesná obrana žalovaného, sa stotožnil s prijatým záverom súdu prvej inštancie o nedôvodnosti podanej žaloby.

7. Odvolací súd z obsahu žaloby, ako aj následných procesných vyjadrení žalobkyne, mal za zrejmé, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovanému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka titulom prijatia plnenia bez právneho dôvodu tým, že ako dedič po poručiteľovi F. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, uhradila na bankové účty žalovaného sumu presahujúcu výšku pohľadávok, ktoré si do dedičstva prihlásil žalovaný v celkovej výške 6.381,09 eur. Žalobkyňa tvrdila, a na tomto názore zotrvala aj v odvolacom konaní, že podľa jej názoru žiadny dedič nevstupuje do právnych vzťahov ako právny nástupca poručiteľa a pokiaľ dedič zodpovedá len za dlhy poručiteľa do výšky dedičstva a v dedičskom rozhodnutí dedičského súdu bola jednoznačne ustálená pohľadávka žalovaného čo do výšky, touto skutočnosťou a týmto zistením

dedičského súdu bol súd prvej inštancie viazaný a žalovaný si nad rámec prihlásenej pohľadávky voči nej nemohol uplatňovať žiadne ďalšie (navýšené) nároky. Ak si teda v dedičskom konaní uplatnil žalovaný, ako veriteľ poručiteľa, pohľadávku v sume 6.381,09 eur a preukázateľne žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 7.321,03 eur, bezdôvodne sa obohatil žalovaný na úkor žalobkyne o sumu 939,94 eur, pretože ide o plnenie bez právneho dôvodu. S takýmto názorom a s týmito odvolacími argumentami sa odvolací súd, s poukazom na právnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku, stotožniť nemohol a preto nemohol tak priznať odvolacím dôvodom právnu relevanciu.

8. V prvom rade, odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyvrátil argument odvolateľky, ktorá uviedla, že podľa jej názoru žiadny dedič nevstupuje do právnych vzťahov ako právny nástupca poručiteľa. V zmysle právnej úpravy dedič prijatím dedičstva sa stáva univerzálnym sukcesorom do práv a povinností jeho právneho predchodcu - poručiteľa, aj keď je nutné dať za pravdu ďalšiemu argumentu žalobkyne, že dedič zodpovedá za dlhy poručiteľa len do výšky nadobudnutého dedičstva a v zmysle právoplatného dedičského rozhodnutia, čo však sporné v konaní ani nebolo. Uvedené však neznamená (z ničoho takýto právny záver nemožno vyvodiť), že zodpovednosť dediča za dlhy poručiteľa, ako univerzálného sukcesora do práv a povinností svojho právneho predchodcu, je obmedzená len a výlučne rozsahom pohľadávok uplatnených veriteľmi v dedičskom konaní a teda, nie je správny názor odvolateľky, ktorá sa mylne domnieva, že v dedičskom konaní „ustálená“ pohľadávka zomrelého dlžníka čo do výšky, je pre ňu, ako univerzálného sukcesora, limitujúca a jednoznačne určujúca. Súd, respektíve súdom poverený notár, ako súdny komisár, v dedičskom konaní vyporiadava dedičstvo k stavu v čase smrti poručiteľa, kedy ustafuje tak výšku aktív, ako aj pasív dedičstva aktuálne ku dňu smrti poručiteľa, vykonáva ich súpis a určuje všeobecnú hodnotu majetku poručiteľa a takto ustálenú masu dedičstva po poručiteľovi následne vyporiada niektorým zo spôsobov upravených v ustanovení § 203 Civilného mimosporového poriadku. Takto zistené údaje aktív a pasív sú potom aj výsledkom vyporiadania dedičstva po poručiteľovi, čo však neznamená, že smrťou dlžníka - poručiteľa, jeho dlh- a teda ďalšie pasíva dedičstva, automaticky zanikajú. Takýto názor by bol v priamom rozpore so zákonným ustanovením § 579 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého smrťou dlžníka dlh nezaniká, ibaže by bol viazaný výlučne na osobu dlžníka - ide o tzv. osobné záväzky, ktoré sú plniteľné výlučne a len osobou dlžníka (napr. vyhotovenie umeleckého diela... a podobne), kedy by plnenie inou osobou za dlžníka strácalo sledovaný cieľ, zmysel a účel pôvodného záväzku a nezodpovedalo by obsahu záväzku. O takýto osobný záväzok dlžníka však v danom prípade nejde. Práva a povinnosti zo záväzkových vzťahov, predmetom ktorých bolo peňažné plnenie, smrťou dlžníka ale zásadne nezanikajú, ale prechádzajú na ich právnych nástupcov, samozrejme, limitované ustanovením § 470 ods. 1 OZ. Preto neobstojí ani námietka odvolateľky, že zistením dedičského súdu v dedičskom rozhodnutí bol súd prvej inštancie viazaný aj ohľadom výšky dlhu a žalovaný si nad rámec prihlásenej pohľadávky nemohol zákonne nárokovať už žiadne ďalšie plnenie. Súd prvej inštancie nepreskúmaval rozhodnutie dedičského súdu, ako to mylne uvádzala v odvolaní odvolateľka, z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je naopak zrejmé, že z jeho výsledkov vychádzal, keď konštatoval rozsah zodpovednosti žalobkyne za dlhy poručiteľa jednak ako bývalej manželky titulom vyporiadania zaniknutého BSM, ako aj titulom právnej nástupkyne poručiteľa, ako dedičky a aj tento odvolací argument je tak nutné vyhodnotiť ako nedôvodný. Pohľadávka prihlásená v dedičskom konaní po právnom predchodcovi žalobkyne bola v dedičskom konaní vyčíslená len ku dňu smrti poručiteľa, teda ku dňu 06.01.2017. Keďže išlo o peňažnú pohľadávku, - dlh, ktorý nebol ku dňu smrti poručiteľa uspokojený a pri zákonnej dikcii, že smrťou dlžníka dlh nezaniká, ale prechádza na jeho právnych nástupcov, je zrejmé, že aj dlh po smrti dlžníka narastal postupom času o úroky z omeškania, ako zákonného príslušenstva peňažného dlhu, nakoľko veriteľ pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu pre neplnenie si zmluvných povinností dlžníkom. Ohľadom zdôraznenia základného postulátu, že z hľadiska zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa nie je rozhodujúce, v akej výške a dokonca ani či vôbec prihlásil veriteľ svoje pohľadávky do dedičského konania odvolací súd upriamuje pozornosť odvolateľky na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo 18/2009 zo dňa 22.07.2010, v ktorom táto vyššia súdna autorita uviedla, že „skutočnosť, v akom rozsahu dedič zodpovedá za dlhy poručiteľa a teda v akom rozsahu prechádzajú na neho povinnosti poručiteľa, je zrejmá z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo z osvedčenia o dedičstve vydaného notárom bez ohľadu na to, či veriteľ do dedičstva pohľadávku prihlásil a či v rozhodnutí bol tento dlh v súpise pasív uvedený“. Rovnaký záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 356/2014 zo dňa 01.06.2014, ktorý vyslovil, že závery krajského súdu, ktorý vyslovil, že „K prechodu práv a povinností dochádza na základe právneho nástupníctva, ktorého následkom je buď to, že do všetkých práv a povinností pôvodného subjektu nastupuje iná osoba (univerzálna sukcesia - prichádza do úvahy, ak právny predchodca zaniká) alebo zmena subjektu

nastáva len u niektorých práv a povinností poručiťela (neprechádzajú iba tie, ktoré smrťou zanikajú alebo prechádzajú na ďalšie subjekty inak, než podľa dedičského práva). To znamená, že predmetom dedičského nástupníctva sú nielen práva, ale aj povinnosti, t. j. aj poručiťelove dlhy. Právna úprava týkajúca sa dedičského práva, neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by dlh poručiťela zanikol, ak nebol veriteľom do dedičského konania prihlásený. Možno dospieť k záveru, že aj takýto neprihlásený, resp. neprejednaný dlh po poručiťelovi prechádza priamo zo zákona na dedičov. Ak k vyporiadaniu dlhu dohodou medzi dedičmi a veriteľom nedôjde, spôsob, akým zodpovedajú za poručiťelove dlhy vyplýva priamo z ustanovenia § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ide o delenú zodpovednosť, podľa ktorej zodpovedajú za dlhy v pomere k hodnote, v akej nadobudli dedičstvo (zodpovednosť má iba ten dedič, ktorý skutočne dedičstvo nadobudol)“, takýto záver súdov a ich argumentáciu možno považovať za dostatočnú a presvedčivú a nemožno teda dospieť k záveru, podľa ktorého by takéto rozhodnutie malo byť arbitrárne či zjavne neodôvodnené. S poukazom na uvedené závery vyšších súdnych autorít potom celkom zjavne argumenty odvolateľky právne neobstoja.

9. Odvolací súd výsledkom dokazovania pred súdom prvej inštancie konštatoval obsah uznesenia Okresného súdu Zvolen, konajúceho prostredníctvom notárky JUDr. Želmíry Boborovej, ako súdnej komisárky zo dňa 11.02.2017, sp. zn. 18D/7/2017, D not 36/2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 21.04.2017 a ktorým bolo prejednávané dedičstvo po poručiťelovi F. M., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel XX.XX.XXXX a ktorého účastníkmi boli L. M., nar. XX.XX.XXXX, manželka (žalobkyňa), H. M., nar. XX.XX.XXXX, syn, U. Q., nar. XX.XX.XXXX, dcéra, L. M., nar. XX.XX.XXXX, dcéra, pričom týmto rozhodnutím sa v zmysle bodu I. najprv vyporiadalo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov pozostávajúce z presne špecifikovaného majetku, ako i pasív. Okrem iného je v rámci pasív uvedená aj pohľadávka Prima banka, a.s. Žilina (žalovaného) z titulu osobného účtu X. na meno poručiťela F. M., ku dňu smrti poručiťela vo výške 3,92 eur, pohľadávka z titulu pôžičky č. 088448 na meno poručiťela F. M., ku dňu smrti poručiťela vo výške 2.845,88 eur a pohľadávka z titulu pôžičky č. 104300 na meno poručiťela F. M., ku dňu smrti poručiťela vo výške 3.531,29 eur, pričom zásadné je, že smrťou zaniknuté bezpodielové spoluvlastníctvo manželov sa vyporiadalo tak, že do dedičstva po poručiťelovi patrí majetok, okrem iného aj pasíva a to pohľadávky veriteľa Prima banka, a.s. Žilina, vyššie špecifikované v 1/2, t. j. z titulu osobného účtu vo výške 1,96 eur, z titulu pôžičky č.088448 vo výške 1.422,94 eur a z titulu pôžičky č. 104300 vo výške 1.765,645 eur. Táto polovica patrila do dedičstva a pozostalej manželke L. M., nar. XX.XX.XXXX patria, okrem iného, ako pasíva pohľadávky Prima banka, a.s. Žilina, špecifikované vyššie, všetky v 1/2, t. j. z titulu osobného účtu vo výške 1,96 eur z titulu pôžičky č. 088448 vo výške 1.422,94 eur a z titulu pôžičky č. 104300 vo výške 1.765,645 eur. V časti II. bola určená všeobecná hodnota majetku poručiťela na sumu 42.005,- eur a výška dlhov poručiťela na sumu - 23.231,645 eur, t. j. čistá hodnota dedičstva 18.773,355 eur. V časti III. bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva, keď L. M., nar. XX.XX.XXXX, manželka poručiťela sa stala v celosti nadobúdateľkou hnutelnej veci v 1/2 osobného motorového vozidla Peugeot 406, EČV: O. v hodnote 500,- eur, tiež nadobúdateľkou nehnuteľnosti rodinného domu so súp. č. XXX a tam špecifikovaných pozemkov v 1/2, spolu v hodnote 41.000,- eur, ktoré tiež nadobudla v celosti s povinnosťou vyplatiť spoludedičku U. Q. dohodnutou čiastkou 4.700,- eur, ako i spoludediča H. M. sumou 4.700,- eur, pričom spoludedička L. M. výplatu nepožadovala. Zároveň sa žalobkyňa stala nadobúdateľkou pasív, tam špecifikované pohľadávky v 1/2, vrátane pohľadávok Prima banka, a.s., vyššie špecifikovaných, ktoré tiež nadobudla v celosti. Nadobúdateľom nehnuteľnosti, špecifikovaného pozemku, zapísaného na LV č. XXXX v hodnote 505,- eur sa stal H. M. v 1/1 bez povinnosti výplaty, ktorá nebola požadovaná. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia tiež z bodu 5 vyplýva, že súd v súlade s § 195 ods. 1, 2, 4 CMP zistil majetok a dlhy patriace do bezpodielového spoluvlastníctva manželov poručiťela a pozostalej manželky a schválil dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzatvorenú ústne do zápisnice o pojednávaní dňa 11.04.2017, medzi pozostalou manželkou poručiťela a deťmi poručiťela ako dedičmi s vymedzením rozsahu majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a jeho dlhov s uvedením hodnoty majetku a vymedzením, čo z tohto majetku patrí do dedičstva a čo patrí pozostalej manželke titulom vyporiadaného BSM.

10. Na základe všetkých uvedených skutočností potom odvolací súd prisvedčil správnosti záveru súdu prvej inštancie, že neboli preukázané dôvody plnenia žalobkyne žalovanému bez právneho dôvodu tak, aby bolo možné konštatovať bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na úkor žalobkyne podľa ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a súd prvej inštancie preto rozhodol vecne správne, keď nárok žalobkyne na takom skutkovom a právnom základe, ako bol tvrdený a ustálený v prvoinštančnom konaní, zamietol ako nedôvodný.

11. Možno potom zhrnúť, že právne a skutkové závery, na základe ktorých súd prvej inštancie meritórne rozhodol o žalobe výkonom I. boli vecne správne. Rovnako potom, v nadväznosti na procesný úspech jednotlivých strán sporu, súd správne vyhodnotil mieru procesného úspechu tak žalobkyne, ako aj žalovaného a postupom podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a 2 CSP priznal žalovanému, ako procesne úspešnej strane sporu, nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie podala žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu. Žalobkyňa dovolanie podala z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že jej prizná istinu vo výške 939,94 € s prislúšenstvom a 100 % náhradu trov konania, vrátane dovolacieho konania, alebo aby napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Žalobkyňa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnila tým, že rozsudky súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu sú nezákonné nakoľko oba súdy svojim procesným postupom jej znemožnili, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobkyne odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej argumentáciou, že prvostupňový súd na ňu začal prenášať dôkaznú povinnosť o vzniku a existencii pohľadávok žalovaného a o oprávnenosti ich výšky, pričom poukázala na ust. čl. 6 ods. 1 a čl. 8 CSP. Ďalej dovolateľka namietala, že išlo o spor so slabšou stranou a že súdy nepostupovali v súlade s ust. § 290 a nasl. CSP nakoľko išlo o spory so spotrebiteľských úverov. Žalobkyňa poukázala na to, že nebola súdom poučená podľa § 292 CSP dať sa v konaní zastupovať právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa a nepostupovali podľa § 295 CSP.

14. Žalobkyňa dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnila tým, že si žalovaný v dedičskom konaní uplatnil pohľadávky vo výške 6.381,09 €, pričom dňa 02.05.2017 vložila na účty vedené u žalovaného celkovú sumu 7.321,03 € teda, že plnila bez právneho dôvodu žalovanému o 939,94 € viac. Podľa žalobkyne žalovaný vôbec nešpecifikoval ako bola vypočítaná celková výška úrokov vo výške 282,08 € ako aj ďalšie nároky (poplatok za výzvu, poistenie úveru, zmluvnú pokutu ako aj porušenie zmluvnej povinnosti poručiteľom).

15. K dovolaniu sa písomne vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu žalovaný. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že dôvodom zamietnutia žaloby nebolo neunesenie dôkazného bremena (ako uvádza žalobkyňa), ale to, že súdy sa nestotožnili s tvrdením a právnym posúdením žalobkyne, že ňou uhradené sumy sú bezdôvodným obohatením. Prvoinštančný aj odvolací súd jednoznačne a správne vysvetlili, prečo nešlo o plnenie bez právneho dôvodu, ktorého sa domáhala žalobkyňa (ods. 21 a 22 napadnutého rozsudku). Výška nárokov a právny dôvod plnení pritom vyplynuli z uznesenia Okresného súdu Zvolen zo dňa 11.2.2017 sp. zn. 18D/7/2017, Dnot 36/2017 a zo zostatkov na účtoch, ktoré riadne preukázal žalovaný ním predloženými dôkazmi. Na základe týchto dôkazov mal súd za preukázané, že žalovaný inkasoval skutočné sumy zostatkov na účte, ktoré prešli ako pasíva dedičstva na žalobkyňu. Žalobu totiž súd zamietol predovšetkým na podklade právneho záveru, že plnenie, ktoré žalobkyňa žalovanému uhradila (7.321,03 €) neprevyšuje hodnotu jej dedičského podielu (8.252,81 €). Aj keby dovolací súd dospel k záveru, že pri nesprávne realizovanom „prenose dôkaznej povinnosti“ môže dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces, v konkrétnom prípade k takejto vade nedošlo.

Žalovaný uviedol, že pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že ustanovenia o postupe v sporoch s ochranou slabšej strany boli porušené tým, že súdy nerealizovali poučovaciu povinnosť podľa § 292 CSP a že nebola poučená o tom, že si môže ako zástupcu zvoliť združenie na ochranu spotrebiteľov ani o tom, ktoré dôkazy je povinná predložiť na preukázanie svojich tvrdení a že súdy neprihľadli na neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré žalobkyňa namietla vo svojej odvolacej replike, tak podľa jeho názoru nesplnenie poučovacej povinnosti podľa § 292 CSP nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces, keďže žalobkyňa bola už pri podaní žaloby zastúpená advokátom, keďže v takom prípade je podľa § 160 ods. 3 písm. b) CSP vylúčená všeobecná poučovacia povinnosť, nakoľko stranu oboznamuje s jej právami advokát, konajúci s odbornou starostlivosťou (čl. 11 ods. 3 CSP). Podľa žalovaného ako úplne iracionálna vyznieva námietka, že žalobkyňu (zastúpenú advokátom) súd nepoučil o možnosť zvoliť si ako zástupcu združenie na ochranu spotrebiteľov, pričom súd navyše nemal ani osobitnú poučovaciu povinnosť podľa § 296 (§ 291 ods. 3 CSP).

Podľa žalovaného je nedôvodná aj výhrada, že súd ex offo neprihliadal na neprijateľné zmluvné podmienky a neprihliadol na ne ani keď na to žalobkyňa upozornila v odvolacej replike. Podľa žalovaného odvolací súd v ods. 15 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že bol viazaný vymedzenými odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Podľa žalovaného na dodatočné námietky neprihliadol, pretože išlo totiž o novoty (§ 366 CSP), ktoré neboli predmetom odvolania, a ktoré netvorili dôvody a nevymedzovali rozsah odvolania. Odvolací súd tak, rešpektujúc princíp neúplnej apelácie, na ne už za danej procesnej situácie prihliadnuť nemohol. Ak sa odvolací súd nezaoberal námietkami, ktoré neboli predmetom odvolania, neporušil práva žalobkyne (zastúpenej advokátom) na spravodlivý proces. „K procesným podmienkam v odvolacom konaní patrí v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania aj to, že odvolateľ je povinný v podanom odvolaní a v určitom obmedzenom čase - odvolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 OSP (teraz § 365 ods. 1 CSP) rozhodnutie súdu prvého stupňa napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda, môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím lehoty na odvolanie možnosť odvolateľa dopĺňať dôvody odvolania zaniká. Odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný [(§ 212 ods. 1 OSP) - teraz § 379 a § 380 CSP], čím sa obmedzuje preskúmacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na rozsah a dôvody vymedzené v odvolaní [s výnimkou podľa § 212 ods. 2 a 3 OSP) - teraz § 379 a § 380 CSP]. Odvolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote [(§204 a § 205 OSP) - teraz § 362 a § 365 CSP] a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala“ (Najvyšší súd SR, sp. zn. 5 Cdo 279/2010).

Podľa žalovaného pokiaľ žalobkyňa v dovolaní označila za dôvod prípustnosti aj ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tak dovolací dôvod nevymedzila v súlade s § 432 ods. 2 CSP, keďže nekonkretizovala právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, ani to, v čom spočíva jeho nesprávnosť. Z dovolania možno dedukovať, že nesprávne právne posúdenie sa má týkať otázky súvisiacej s unesením dôkazného bremena stranami, nie je však zrejmé tzv. dovolacia otázka, ani v čom a ako sa od nej odvolací súd v napadnutom rozhodnutí odchyľil (R 83/2018). Podľa žalovaného dovolanie žalobkyne nie je prípustné ani podľa § 422 ods. 1 písm. b) v spore o zaplatenie 939,94 €, keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy. V čase podania žaloby na súd (14.1.2019) bola v súlade s nariadením vlády SR č. 300/2018 Z.z. výška minimálnej mzdy 520,- €, v dôsledku čoho hodnota sporu nespĺňa požadovaný majetkový cenzus.

Žalovaný navrhol, aby dovolací súd podľa § 447 CSP dovolanie odmietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

16. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa tak, že zotrvala na svojom návrhu uvedenom v dovolaní.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné, a preto bolo odmietnuté.

18. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

19. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

21. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

23. Žalobkyňa v dovolaní vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietala, že rozsudky súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu sú nezákonné nakoľko oba súdy svojim procesným postupom jej znemožnili, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobkyne odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jej argumentáciou, že prvostupňový súd na ňu začal prenášať dôkaznú povinnosť o vzniku a existencii pohľadávok žalovaného a o oprávnenosti ich výšky, pričom poukázala na ust. čl. 6 ods. 1 a čl. 8 CSP. Ďalej dovolateľka namietala, že išlo o spor so slabšou stranou a že súdy nepostupovali v súlade s ust. § 290 a nasl. CSP nakoľko išlo o spory so spotrebiteľských úverov. Žalobkyňa poukázala na to, že nebola súdom poučená podľa § 292 CSP dať sa v konaní zastupovať právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa a nepostupovali podľa § 295 CSP.

24. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru dostatočným spôsobom odôvodnené v bodoch 20., 21. a 22. odôvodnenia rozsudku, keď odvolací súd konštatoval, že nešlo o plnenie bez právneho dôvodu, ktorého sa domáhala žalobkyňa. Výška nárokov a právny dôvod plnení pritom vyplynuli z uznesenia Okresného súdu Zvolen zo dňa 11.2.2017 sp. zn. 18D/7/2017, Dnot 36/2017 a zo zostatkov na účtoch, ktoré riadne preukázal žalovaný ním predloženými dôkazmi. Na základe týchto dôkazov mal súd za preukázané, že žalovaný inkasoval skutočné sumy zostatkov na účte, ktoré prešli ako pasíva dedičstva na žalobkyňu. Žalobu totiž súd zamietol predovšetkým na podklade právneho záveru, že plnenie, ktoré žalobkyňa žalovanému uhradila (7.321,03 €) neprevyšuje hodnotu jej dedičského podielu (8.252,81 €).

25. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy popísali obsah dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobili komplexnému hodnoteniu, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovaného a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

26. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

27. Dovolací súd sa teda nedomnieva, že by rozsudok odvolacieho súdu bol nedostatočný vo vzťahu k nevysporiadaniu sa s námietkami žalobkyne, naopak rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na podstatné odvolacie námietky a argumenty žalobkyne s prejednávanou vecou súvisiace a aj dovolací súd sa zhoduje s odôvodnením odvolacieho rozsudku. Tvrdeniu dovolateľky, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nedostatočne odôvodnené a v dôsledku toho nepreskúmateľné, dovolací

súd poznamenáva, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť (nedostatok odôvodnenia) rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada v konaní, majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 1 písm. b) OSP).

28. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

29. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

30. Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení sú zrejmé právne úvahy odvolacieho i prvoinštančného súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru o zamietnutí žaloby žalobkyne.

31. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že boli porušené ustanovenia o ochrane slabšej strany tým, že sudy nerealizovali poučovaciu povinnosť podľa § 292 CSP a že nebola poučená o tom, že si môže ako zástupcu zvoliť združenie na ochranu spotrebiteľov ani o tom, ktoré dôkazy je povinná predložiť na preukázanie svojich tvrdení a že sudy neprihliadli na neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré žalobkyňa namietla vo svojej odvolacej replike, tak aj podľa dovolacieho súdu nesplnenie poučovacej povinnosti podľa § 292 CSP nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces na strane žalobkyne, keďže tá bola od počiatku zastúpená advokátom, pričom v tom prípade je podľa § 160 ods. 3 písm. b) CSP vylúčená všeobecná poučovacia povinnosť súdu (čl. 11 ods. 3 CSP). Navyiac sudy nemali ani osobitnú poučovaciu povinnosť podľa § 296 (§ 291 ods. 3 CSP). Aj podľa dovolacieho súdu je nedôvodná výhrada žalobkyne, že súd ex offico neprihliadal na neprijateľné zmluvné podmienky a neprihliadol na ne ani, keď na to žalobkyňa upozornila v odvolacej replike. Aj podľa dovolacieho súdu bol odvolací súd viazaný vymedzenými odvolacími dôvodmi žalobkyne a nemohol prihliadnuť ani na dodatočné námietky, nakoľko išlo o novoty, ktoré neboli predmetom dovolania, a ktoré neboli obsahom podaného dovolania žalobkyne. V odvolacom konaní platí, že odvolateľ je povinný v podanom dovolaní v odvolacej lehote, uviesť dôvody prečo rozhodnutie prvostupňového súdu napáda, pričom tieto dôvody môže meniť alebo dopĺňať len v odvolacej lehote.

32. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

33. Pokiaľ išlo o dovolací dôvod žalobkyne podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, tak dovolací súd postupujúc podľa § 422 ods. 1 písm. b) v spore o zaplatenie 939,94 € dospel k záveru, že je neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, nakoľko napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje

dvojnásobok minimálnej mzdy. V čase podania žaloby na súd, t. j. 14. januára 2019 bola v súlade s nariadením vlády SR č. 300/2018 Z.z. výška minimálnej mzdy 520,- €, v dôsledku čoho hodnota sporu nespĺňa požadovaný majetkový cenzus (pozri R 64/2014).

34. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.